

Genbrug:

Børnearbejde på den fede måde

Børn fra hele landet har i oktober og november dystet om, hvem der kunne indsamle flest tomme dåser i naturen. Det er børnearbejde på den gode måde, for naturen får en hjælpende hånd samtidig med, børnene tager ejerskab til miljøet og bliver ambassadører

Af Jesper Winther Andersen

En undersøgelse viser, at en voksen med et barn i hånden aldrig smider en tom dåse i naturen. Hvad den voksne så gør, når barnet ikke er med, kan man kun gisne om. Men det er et faktum, at der ligger i tusindvis af tomme dåser ude i naturen. Derfor skal der gøres en indsats for at rydde op, og derfor er det et eksempel til efterlevelse, at flere end 20.000 skolelever fra hele landet netop har brugt fire uger på at række natur og miljø en hjælpende hånd. Det er sket på baggrund af, at Dansk Retursystem A/S har inviteret landets skoleelever til Dåserydderen 2009 - en konkurrence, hvor eleverne samler tomme øl- og sodavandsdåser i deres lokalområde og i naturen. Målet er, at flere unge for-

står, hvor vigtigt det er at indsamle og genanvende vores råstoffer.

Tomme dåser skal afleveres i returautomaten, ikke i naturen eller i skraldespanden. Sådan lød det vigtigste budskab til landets skoleelever, da Dansk Retursystem A/S for fjerde år i træk afholdt Dåserydder-konkurrencen. Og det blev til en deltagerrekord. For næsten 1.000 klasser fra 449 skoler i hele landet meldte sig til Dåserydderen 2009 - næsten tre gange så mange som sidste år. Konkurrencen, der blev afviklet over fire uger i oktober og november, er målrettet på skoleelever fra 2. til 5. klassestrin. Klasserne dystet blandt andet på viden om dåser, flasker, miljø og genanvendelse når de skal lave en vægavis og undersøge vores vaner omkring tomme emballager. Alle bidrag kan afleveres enten som små film, billeder, aviser, flyers, hjemmesider, plakater eller en udstilling - det er næsten kun fantasien, der sætter grænser.

-Opgaverne har helt bevidst fokus på miljø, affald og genanvendelse og giver klasserne mulighed for at kombinere faglige input, fælles oplevelser og samarbejde på tværs. Der er lagt op til, at eleverne både skal bruge deres kreative og deres praktiske evner - og ikke mindste skærpe deres viden

om og forståelse for, at vi alle har et ansvar for at passe godt på miljøet, siger Inge Fisker, markeds- og kommunikationschef, Dansk Retursystem A/S.

Klar tale

Et budskab, som børnene forstår, er for eksempel, at en aluminiumsdåse er op til 500 år om at forsvinde, hvis den bliver smidt i naturen, og når man genanvender en dåse, sparer man ligeså meget energi, som en tændt computer bruger på 8 timer.

-En dåse på 14 gram, som genanvendes, sparer miljøet for 201,6. Det kan holde en energigivlig bærbar PC kørende i 13 timer. Et spilkonsol bruger 19,3 W, og et TV på 32 tommer bruger 118W - altså i alt 137,3W. Det vil sige, at man kan spille i 1-1/2 time for den energi, en genanvendt dåse repræsenterer. Det er klar tale og i øvrigt resultater af den LCA-undersøgelse, vi er ved at lægge sidste hånd på, forklarer Inge Fisker og fortsætter:

-Det handler om ansvarlighed. Vi driver det danske pant- og retursystem og har ansvaret for at indsamle, sortere og sikre den bedst mulige genanvendelse af engangsemballage fra øl, kildevand og læskedrikke - det gælder både plast, glas og aluminium. Mængden af engangsemballage ser ud til at stige markant de kommende år, hvilket gør det endnu mere aktuelt, at også skoleelever husker at returnere den tomme emballage.

En evigheds-cyklus

-Brugte dåser bliver til nye dåser og brugte flasker bliver til nye flasker, så simpel kan genanvendelse være. I mange år er de glasflasker, Dansk Retursystem A/S har indsamlet, blevet afsat til et oparbejdningsanlæg, som smelter dem om til nye emballager. I år er det efter en målrettet indsats for at gøre kvaliteten af vores sortering endnu bedre lykkedes at etablere tilsvarende 'closed-loop'-systemer for dåser og plastflasker. Vi ved således, at vores dåser og plastflasker genanvendes til netop dåser og flasker og ikke til andre produkter, hvor genbrugsprocenten er mindre, forklarer Inge Fisker.

Kvaliteten er derfor i højsædet, når Dansk Retursystem A/S sender forbrugerens tomme dåser og flasker videre til genanvendelse.

-Ved at sætte særligt fokus på kvaliteten af vores sortering

Mere end 20.000 skolelever fra hele landet indsamlede tomme øl- og sodavandsdåser i deres lokalområde og i naturen. Målet er, at flere unge forstår, hvor vigtigt det er at indsamle og genanvende vores råstoffer, og i hver af de fem danske regioner kåres en første, anden og tredje plads. Præmien er penge til klassekassen. Dåserydderens dommerkomite, som består af bl.a. skolelærere, kommunikationsfolk og folk fra miljøområdet, bedømmer de mange bidrag og kårer vinderne til december (Foto: Jens Grønlund)

af de tomme flasker og dåser er det trods krise hos oparbejdningsvirksomhederne lykkedes os at indgå nye kontrakter, som sikrer den mest miljørigtige form for genanvendelse. Når brugte emballager bliver til nye, er vi med til at sikre, at materialerne kommer ind i en slags evigheds-cyklus, hvor de bliver genanvendt igen og igen. De emballager, forbrugeren afleverer, fungerer dermed som råvarekilde for en ny produktion af dåser og flasker. Og det giver god mening, for det gælder om at få verdens ressourcer til at række så langt som muligt. En god måde at gøre det på er at genanvende dem, ikke kun to, tre eller fire gange, men igen og igen.

Kvaliteten i genanvendelsen er et af de mest betydende miljøforhold i Dansk Retursystems aktiviteter.

-Derfor lægger vi vægt på at følge materialerne til dørs, og det betyder, at der udarbejdes forpligtende kontrakter direkte med oparbejdningsanlæg,

Den 1. oktober indførte Dansk Retursystem et nyt indsamlingskoncept, hvor man i stedet for bruge underleverandører nu selv driver ni nye indsamlingscentre.

-Vi omlæsser og koncentrerer mængderne, så vi minimerer transporten. Vi har omkring 800 afhentninger pr. dag, og vi har megen fokus på at optimere, siger Inge Fisker

som kan dokumentere kvaliteten og miljøpåvirkninger. Således kan vi nu glæde os over, at der rent faktisk bliver lavet 8-9 nye dåser, hver gang forbrugeren afleverer ti tomme dåser i butikken. Og da det kræver 16 gange mere energi at fremstille en dåse af nyudvun-

det aluminium frem for at genbruge det gamle, sparer vi samtidig en hel del energi. Det er altså både miljø og klima, vi værner om med vores system, pointerer Inge Fisker.

Genanvender man 100 tomme aluminiumsdåser, får man 90 nye. Og så er der endda penge i det

-Vi spiller på mange strenge, når vi arbejder på at opnå et bedre miljø og klima. Det gælder både det pædagogiske, når vi beder børn om at hjælpe og dermed være ambassadører. Men det gælder også rent praktisk i produktion, logistik og kommunikation m.v., siger Inge Fisker